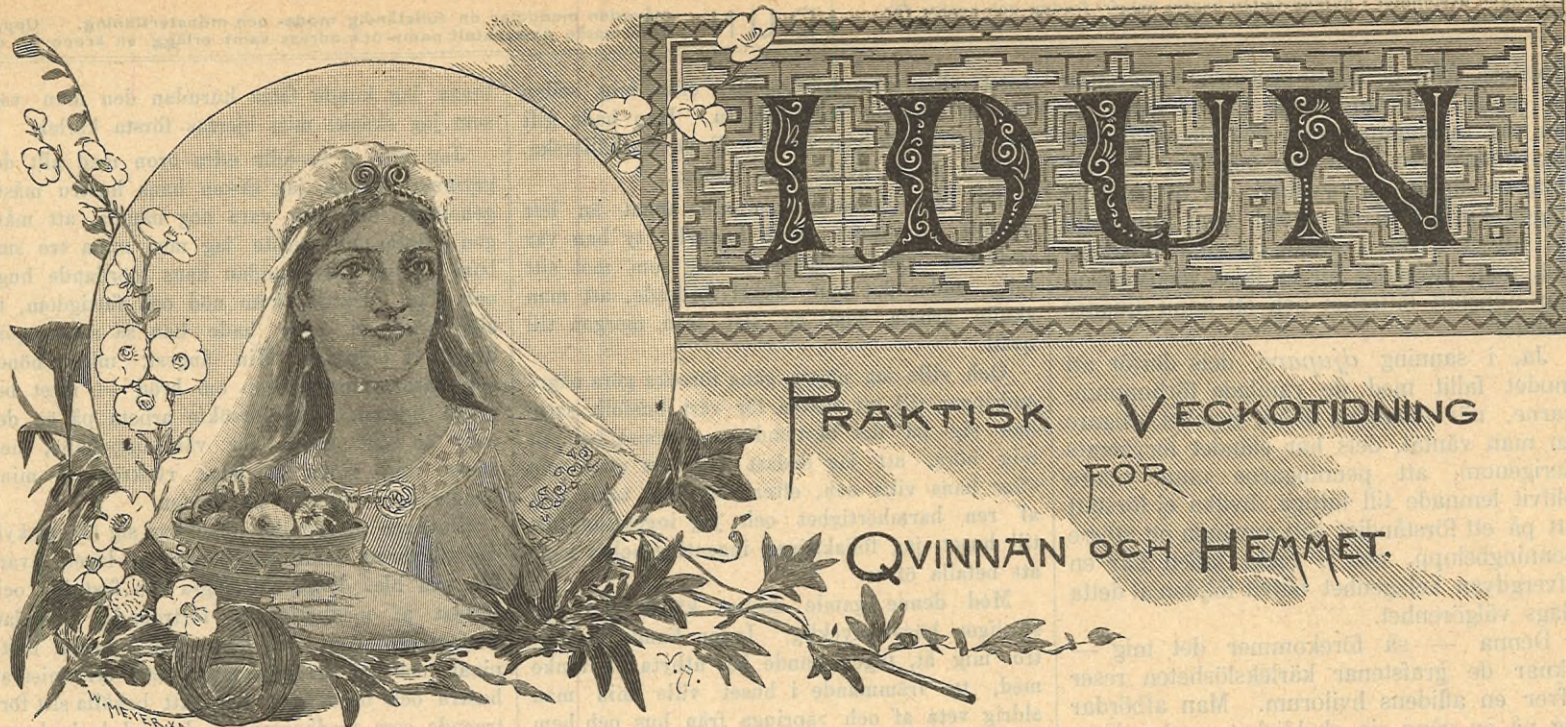

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 44.

Fredagen den 2 november 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen försämringsförlust!</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10 och 4—5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumerations sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lädorna samt å tidningskontoren.</p>
---	--	---	--	--

Se glad ut i medgång, ty då har du skäl,
och grubbla ej därilikt på kommande öden.
Se glad ut i motgång, då höfves det väl;

förtröstan och mod skola prövas i nöden.
Och plundrar dig ödet på allt hvad du har,
se glad ut, så eger du dock något kvar.

G. L. Silfverstolpe.

Fru Haraldsons andra föredrag.

Upptecknad af Ave.

an har förelagt mig två frågor, eller rättare, man har anfört två klagomål mot mig med anhållan, att jag måtte förklara mig offentligen öfver dem båda.

Man har förebrått mig för det jag ej ville teckna mig vare sig bland inbjudarinnorna eller deltagarinnorna i den dramatiska soaré, åtföljd af dans, som skulle hållas till förmon för enkan och barnen efter den vid eldsvådan innebrände torparen samt för det jag nekade bidrag till den förening, som har till uppgift att genom bibelläsning och hönestunder afhålla tjänstfolk från dansnöjen och världsliga förströelser.

De två förebrående frågorna ha naturligtvis framställts från olika håll, och då man blott begärt att få höra min egen ståndpunkt i dessa frågor, vill jag redogöra för den samma, utan att därför uttala någon gällande dom öfver dessa två sätt att öfva välgörenhet.

Men för att ej förblanda sakerna, skall jag nu först uttala min personliga åsigt om nöjen till förmon för olyckliga medmänniskor och spara nästa fråga till det tredje och sista af de föredrag, hvilka jag i ett upprördt ögonblick förband mig till att hålla och låta offentliggöra.

Mig har det alltid förekommit som en i ren tanklöshet begången råhet, då man af sina fattiga likars sorger och olyckor tagit sig anledning till sällskapsnöjen. Detta är den ena orsaken till min ovilja mot detta slags välgörenhet; den andra är, att man allt mer och mer neddrager en enkel pligt till en maskerad nöjeslystnad, farlig just därför att hon rycker till sig en flik af

menniskokärlekens mantel, under det hon plundrar de fattiga på en del af de medel, som kunde ha kommit dem till del. Detta slags välgörenhet har dertill alltid förefallit mig lika demoraliserande för dem, som öfva den, och för dem, som äro föremål för den samma.

Jag kan nämligen knapt tänka mig ett större andligt fattigdomsbevis för en ung qvinna, än att hon skulle neka gifva en skärf till en olycklig like under andra vilkor, än att hon i ersättning finge uppträda på en bal eller väcka beundran i en tablå, och blotta misstanken, att någon bildad qvinna företrädesvis skulle välja en sådan form för välgörenhet, håller jag för en skymf mot oss alla.

Ett oskyldigt sällskapsnöje är ej något, som behöfver förklädas; det må framträda i sin egen gestalt till glädje och förströelse för unga och gamla. Men der ett rent menligt behof af en stunds omväxling från hvardagslifvets arbete vill gifva sig sken af att vara något högre, der sudlar det oskyldiga nöjet sina vingar med hyckleri.

Stundom, då jag sett och hört allt det bråk, de intriger, den afund och andra onda lidelser, som uppjagats af dylika välgörenhetstillställningar, har jag undrat, hur en enda bildad människa ännu kan våga att kalla sådant för en god gerning. Och då jag stundom gått förbi de ställen, der välgörenheten på detta sätt under musik, handklappningar och yrande dans dragits ned i stoftet, har jag sökt föreställa mig, hur det skulle kännas för någon af festens hjeltinor, om man toge hennes föräldrar, hennes makes eller barns död till förevändning för ett dylikt nöje. Jag har undrat, om hon ej skulle rysa och gömma sig denna afton, då man, så att säga, dansade på hennes olycka.

Men stundom har jag bredvid mig fun-

nit föremålet för denna barbariska välgörenhet smygande sig till för att se, om »huset är fullt», och undrande »om det blir många afbrännningar» på tillställningens bruttoinkomst.

Detta är värre, än om man fått se ett sådant olyckans offer i tårar, ty det visar, hur känslolösheten uppifrån har alstrat förstening nedåt i samhällslagren, och att man i dessa senare har full klarhet öfver motiven till festen, medan man der uppe kanske låter någon dam eller herre deklamera tillfällighetsvers om den sanna människokärleken. Och dock skulle ju denna först och främst slå en brygga emellan fattig och rik, emellan kunnig och okunnig, så att ljus och kärlek skulle följa med gåfvorna in i sorgens och fattigdomens boningar. Gåfvor, som flyta från grumliga källor, kunna visserligen afhjelpa en tillfällig nöd eller brist, men jag tycker mig ha märkt, att de aldrig bli till riktig välsignelse och förkoffran för emottagarne.

De yttre skälen dertill äro temligen lätta att påvisa. Först och främst har offret för den förklädda nöjeslystnaden gjort sig temligen stora förhoppningar om inkomsten af festen, och ju större tillrustningar det göres för denna och ju längre de draga ut på tiden, ju mera stegras förväntningarne och ju mera anlitas — krediten.

Så kommer efterspelet, redovisningen, som ej sällan är en ren parodi på välgörenhet. Någon hvar af oss har ju sett, hur stora afdrag det blir på inkomsten af dylika tillställningar. För min del har jag sett sådana redovisningar, der »dekorationerna», som det der hette, togo öfver halfva inkomsten.

Tänken eder så den fattiga, andligt förkomna familjens känslor vid den oväntade missräkningen! De påräknade medlen räcka kanske knapt till att betala gjorda skulder;

sqvallret från de högre kretsarne väljer som en smutsig ström nedåt till de lägre, på sin väg medtagande den ena historien efter den andra, om huru den och den låtit betala en drägt, en prydnad, ett attribut till någon kostym af de medel, som influtit till de fattiga. Och i stället för den tacksamhet, man påräknat för en falsk välgörenhet, har uppstått bitterhet och ett ännu djupare elände.

Ja, i sanning *djupare*, dels därför att modet fallit med de ramlade förhoppningarna, när summan blifvit mycket ringare än man väntat, dels har eländet förvärrats derigenom, att penningarne utan vidare blifvit lemnade till fattiga, hvilka ej förstätt att på ett förståndigt sätt använda ett större penningbelopp, och i båda fallen har en öfvergifven belägenhet blifvit följden af detta slags välgörenhet.

Denna — så förekommer det mig — liknar de grafstenar kärlekslösheten reser öfver en aflidens hvilorum. Man afbördar sig på en gång sin skyldighet; sedan låter man ogräset växa bäst det vill kring den dyrbara vården.

De olyckliga, som en gång varit föremål för i fråga varande välgörenhet, bli oftast rent glömda och öfverlemnade åt sig själva. De ha ju en gång fått en stor hjälp, de kunna ej begära mera . . .

Då jag var en ung flicka, var det nära, att både jag och mina två närmaste vänner kommit med i en dylik tillställning. Men, till lycka för oss tre, började sqvallfoden stiga högt, innan tillredelserna till tablåerna och balen riktigt börjat. Då föreslog den äldsta af oss tre, att vi skulle draga oss till baka och till den bestämda inträdesafgiften lägga de summor, som våra festdräkter skulle ha kostat, samt dermed, under den långa väntetiden, understödja den i fråga varande familjen.

Sedan ha vi tre, hvar på sin ort, fasthållit detta bruk och i öfrigt så mycket som möjligt sökt skydda olyckliga från de svåraste följderna af dylika nöjen. Men de hafva hittills varit för få, som delat detta vårt arbete. Kanske bli vi flera med tiden.

»Madam Blind».

Ett minne, upptecknad af F. M. C.

(Slut fr. föreg. n.r.)

Till prestgården kom ibland en gammal ungkarl, komminister från denna församling, hvilken sades vara mycket rik. Och förespeglande mig, huru praktigt och bekymmerfritt jag skulle få det såsom hans fru samt huru jag skulle styra hus och man efter mitt tycke, hade jag utsett den gamle komministern till min man. Och snart hade jag ock den tillfredsställelsen att svara ja på hans anhållan om min hand. Och så blef jag prestfru i den församling, der jag nu sitter såsom fattig-hjon.

Men min uträkning att få styra och ställa som jag ville gick dock om intet. Jag blef i stället rättvist straffad för mitt lättsinne att gifta mig med en man, för hvilken jag kände hvarken aktning eller tillgifvenhet och hvars karaktär under den dagliga sammanvaron visade sig vara fullkomligt ur stånd att uppväcka dylika känslor. A . . . var en gammal tvärvigg, som ej hade tanke för något annat än sig själf, sin pipa och sina inkomster.

Litet eller intet frågade han efter mig, sedan jag väl blifvit hans hustru. Han hade gift sig hufvudsakligen för att få en hushållerska, som ej kunde flytta ifrån honom.

Det var dessutom en allt annat än lätt uppgift att sköta hans hushåll, ty han var förfärligt snål så väl mot mig som mot sitt folk, under det han likväl fordrade, att man skulle arbeta som en slaf från morgon till qväll.

Och ville jag någon gång försöka göra några ändringar till ett bättre för vårt husfolk, satte han sig på det bestämdaste deremot och lät mig höra, att jag endast hade att rätta mig efter hans vilja och, efter som han tagit mig af ren barmhertighet och jag ingenting fört till huset, jag följaktligen ingenting heller hade att befalla öfver.

Med denne gamle despot kände jag mig slutligen högst olycklig. Ingen kunde jag förtro mig åt, ingen kunde jag utbyta en tanke med, ty främmande i huset ville min man aldrig veta af och »springa från hus och hem och öfverlemla det åt pigorna», fick jag på inga vilkor.

Jag hade hoppats att, sedan jag fått ett eget hem, emellanåt — om ock blott på några dagar — få hafva min syster hos mig. Äfven detta hopp blef gäckadt. A . . . förklarade, att han hade nog med qvinfolk i huset; han ville ej veta af ett till.

Och då jag slutligen erhöll den smärtsamma underrättelsen om denna min älskade systers plötsliga död, kände jag mig öfvergifnare och olyckligare än någonsin.

I denna min ensamhet kände jag dock ett outsägligt behof att älska någon, att finna en varelse, för hvilken jag kunde utgjuta mitt hjerta. Och hade min man vid denna tid fast den ringaste uppmärksamhet vid mig, visat mig den minsta vänlighet eller velat förstå mitt efter kärlek trängande hjerta, tror jag, att mycket kunnat blifva annorlunda; att jag af tacksamhet skulle slutit mig till honom i stället för att blifva mer och mer aflygsnad och främmande, hvilket jag nu genom hans köld, despotism, gnat och orättvisa blef.

Som han emellertid började bli skröplig och klen, tog han en rättare, som skulle sköta bostället. Något ståtligare och vackrare än denne unge mans utseende hade jag aldrig sett ens i mina drömmar. Då han gick i sin grofva arbetsdrägt, såg han ut som en förklädd grefve — åtminstone syntes han mig så.

Dertill kom, att han vid alla tillfällen på det mest grannliga sätt sökte vara mig till tjänst och nytta samt afvända alla obehag och förargelser, hvilka i så rikt mått förut kommit mig till del.

Jag gjorde mig ej närmare reda för mina känslor, men jag tyckte mig ej längre vara så ensam och olycklig.

Jag blef enka.

Och fastän jag då hade min syn i behåll, var jag likväl blindare, än hvad jag nu är. Ung, öfverspänd och bedårad, som jag var, blef jag efter enkeärets slut hustru åt Lind — min mans rättare.

Jag hade efter A . . . erhållit ett vackert bo och ett rätt stort kapital. Med detta köpte Lind ett hemman uppe i socknen, der jag äntligen väntade mig finna den sällhet, efter hvilken mitt hjerta så länge förgäfves tränat.

Men — han, som under den tid jag kallades prestfru var min underdånige slaf, blef som min man en ohygglig tyrann. Så mycken råhet och elakhet, list och förställning kunnen I barn ej föreställa er, och det dröjde länge,

innan jag kunde fatta hurudan den man var, som jag skänkt mitt hjertas första kärlek.

Jag vill ej besudla edra öron med allt det grymma lidande jag såsom hans hustru måste genomgå, det kan vara nog nämna, att mången vinternatt måste jag med mina tre små barn fly ut i byn undan hans mördande hugg och slag. Dertill kom nöd och fattigdom, ty allt hvad vi egde hade han så småningom dränkt i bränvin. Min ångest, mina böner och tårar, barnens rop om bröd — intet bevekta honom. Jag försökte arbeta på än det ena, än det andra för vårt uppehälle, men äfven min ringa förtjenst rvektes ur mina händer och nedlades på krogen.

Slutligen gjorde den olycklige sig äfven skyldig till brott emot den borgerliga lagen, hvarför han blef dömd till några års fästning och förlust af medborgerligt förtroende, ty sådan är lagstiftningen. Så länge han i åratall blott pinat och på det grymmaste sätt tyranniserat hustru och barn hade han fått behålla sitt förtroende som medborgare — dermed hade lagen och samhället intet att skaffa. Den tiden åtminstone stod hustrun fullkomligt utan värn och skydd gent emot en så rå och grym make. Och därför har jag ock på mina knän tackat och skall alltid i mina böner välsigna den ädle kung Oskar för hvad han gjorde att förbättra qvinnans ställning.

Upplysningsvis må här tilläggas, att, då Konung Oskar den 1:ste efter att ha sanktionerat bestämmelsen om hustruns lika giftorätt med mannen i all den lösa egendom de ha eller få samt systers rätt att ärfva lika med broder en gång besökte staden U . . ., lät madam Lind kläda på sig sin svarta klädning och bästa negligé och lät Fia leda sig till staden direkt till landshöfdingeresidenshuset, der kungen logerade, och anhöll om audiens. Denna beviljades och — berättade hon själf — då jag trädde in för den ädle menniskoälskande monarken, föll jag genast på knä för honom, och då han med mild stämma frågade, hvad jag önskade, svarade jag, att fattig och blind, som jag var, begärde jag ingenting annat, än att på mina knän få tacka för hvad han gjort för qvinnan.

Efter denna lilla afvikelse, som dock visar, hvilken ställning madam Lind intog gent emot *qvinnofrågan* på sin tid, återgå vi till hennes egen berättelse.

»Genom välvilliga människors hjälp erhöj jag under min mans bortavaro anställning såsom lärarinna i socknen. Folkskolan var icke ordnad då som nu: en gammal soldatenka hade dittills varit den enda, som lärt de små att läsa.

Ehuru nedtyngd af bittra minnen, var detta dock för mig en fridsam och lycklig tid. Af hela mitt hjerta älskade jag min skola och mina små lärjungar och blef af dem varmt älskad till baka.

Men min stilla lycka förbyttes dock slutligen i ångest och bäfvan, då jag måste börja hvarje dag i fruktan att min plågoande skulle komma till baka.

Och han kom äfven. Men så eländig, så sjuk — nästan döende. Och inom några dagar hade han ock blifvit kallad inför en högre domstol. Mätte Gud vara hans själ nådig!

Jag var således för andra gången enka.

Och med min skola, hvilken allt mer tillväxte, hoppades jag nu få riktigt bra; men ännu en hård pröfning skulle jag genomgå. Jag hade gråtit för mycket . . . Jag blef blind.

Mig återstod att med mitt yngsta barn, de

andra tjenade, komma på fattigvården. Och så fick jag mig en fristad anvisad i denna koja, hvilken dock med all sin fattigdom är mig uteslutligt kär, ty i mitt mörker här hafva dock min själs ögon blifvit öppnade, och jag har fått syn på huru Gud är en helig och rättvis Gud, men ock en barmhertig och nåderik fader, »som vill att alla menniskor skola frälste varda och till sanningens kunskap komma».

Och nu väntar jag blott, att Herren i sin nåd snart måtte komma och föra mig från mörkret till sitt eviga ljus.»

* * *

Sophiadagen året derpå stod den gamla kolan ödslig och tom. »Madam Blind» hade fått utbyta denna sin fristad mot en ännu tystare och fridfullare på kyrkogården. Hon hade slutligen blifvit förd från mörkret till ljuset.

Säg mig, du blåa blomma...

Säg mig, du blåa blomma, hvi glimmar
daggens tår
på dina blad i svala aftonstunden —
hvi böjer du ditt hufvud så tungt, när
vinden går
med fjät så tysta genom gröna lunden?

Och blåa blomman svarar och unga
svennen lyss:
när sol går ned i purpur bort om skogen,
en sorgsen flicka kommer, hon ger mig
kyss på kyss
och bet mig vara henne alltid trogen.

Och, den så varmt hon älskar har nu
en annan kär —
på henne gossen icke mera tänker,
och därför glädjens blomster ej hennes
hjerter bär,
och därför daggen glimmar här och
blänker.

Och daggens glitter, gosse, är idel tårar
blott,
som quällens vemod öfver ängen gråter —
att torha våra tårar vi morgonvinden
fått,
en kyss ger flickans ögon solljus åter!

Daniel Fallström.

Om barns agande.

Svar till »Ungkarl».

Ni har i nr 43 af Idun framställt några funderingar rörande barns agande, hvilka synas mig tarfva att i vissa delar icke blott modereras utan rent af motsägas.

Jag ger eder gerna rätt deri, att ni, ehuru ungar, är berättigad tala i detta ämne. Jag är ock ense med eder deri, att agandet icke bör få vara en afledare för fars eller mors dåliga humör o. s. v. Jag medger äfven, att örfilar och hårdragningar äro fullt olämpliga tuktomedel. Och dessutom anser jag i likhet med eder, att kroppsaga bör så litet som möjligt förekomma. Att »slå barn» bör icke ens vara nämndt bland oss.

Fast än jag sålunda i mycket tänker lika med eder och på grund af rik erfarenhet vägar uttala ett gillande i hufvudsak af edra åsikter i större delen af uppsatsen, måste jag dock protestera på det eftertryckligaste mot det ni sagt i slutet af den samma — för så vidt ni menar allvar med hvad ni der säger, hvilket man kan vara frestad att betvifla i betraktande af de förnuftiga åsikter, ni i förra delen af uppsatsen uttalat.

»Man skall slå alla barn i början,» säger ni. Ni tillägger sjelf: »Satsen låter upprörande, barbarisk», och så är den i sanning. Det vore förfärligt, om eder lära skulle börja praktiseras. Lindebarn, barn, som icke kunna reflektera öfver orsakerna till »stryket», skola ändock gå på gång för smaka riset! Usch då! Till all lycka skola dock mödrarne af helt naturliga skäl för alltid blifva döfva för eder lära, det är min fasta öfvertygelse. Ni har tydligen af rädsla för det ena diket kört omkull i det andra. Ni har visat eder så rädd för, att agandet skulle bli försummat, tills det vore för sent, att ni förordat dess användande *alldeles för tidigt*.

Den sunda, lugna erfarenheten gifver otvetydigt vid handen, att kroppsaga i regel ej bör användas förr än barnet är 1½ å 2 år. Då är det ännu god tid att taga bort möjliga oarter hos det samma; och ett tidigare agande kan lätt medföra de vådliga följder, ni i eder artikel påpekat såsom de der kunna uppstå af ett hårdt och orättvist behandlingssätt i allmänhet. Ni skulle blott varit med och sett, huru svårt det är att bringa till tystnad ett barn, som fått aga i en för tidig ålder, och som råkat i konvulsivisk gråt, och ni skulle rysa för edert uttalande. Det torde icke heller vara så få, hvilka få vandra sin väg fram genom lifvet i idiotisk dimma just till följd af — för tidig kroppsaga.

Det andra edert uttalande, som synes mig tarfva en allvarlig gensaga, är det, att barn icke böra få kroppsaga efter det fjerde året.

Huru vill ni då, att en moder skall bete sig, om hennes lilla fyraåring icke med goda ord och föreställningar kan bringas till lydighet? Skall hon låta saken bero, skall hon redan då gifva sig och inränga sig i de »lydiga föräldrarnes» led, utan att använda det medel, som af forntida vise ansetts så välgörande, att en till och med vägar det djerfva påståendet: »Den sitt ris spar, hatar sitt barn*.» Många föräldrar finnas nog, som till följd af lojhet eller en otillbörlig svaghet handla på detta sätt, men icke blir väl saken därför rätt. Sant är ju, att man lätt kan förderfva ambitions-känslan hos barnen och förbittra i stället för

* Och nog är ungdomen tidigt utvecklad nu för tiden, men icke måtte väl barndomen vara slut vid inträdet i fjerde året.

förbättra genom att aga dem, sedan de blifvit för stora för kroppsaga. Men att åldersgränsen härvid bör vara det fjerde året, det vägar jag bestrida. Hade ni sagt åttonde eller tionde året, då skulle jag kunnat instämma med eder.

I allmänhet anser jag det böra med eftertryck frambållas, att riset må sparsamt användas, men ej borttagas; och att ett så viktigt ämne som det om barns agande bör behandlas med stor vaksamhet.

Jag tors dock icke nu låta mig föras vidare i det intressanta ämnet.

A. P. L.

Längtan.

Ett stilleben efter naturen.

När jag om quällarne sitter vid mitt öppna fönster och låter blicken ila hän öfver nejden, medan den ljumma svalkande sommarluften vederqvicker mina sinnen, då kommer det öfver mig en känsla af oändligt välbehag.

Är jag vaken, eller drömmer jag...? Nej, det är ingen dröm denna egendomliga tafsa, så full af frid och rörlighet på en gång, så förtjusande i all sin pittoreska brokighet. Det är en ljuf verklighet.

Vare sig himmelen är klar och som i går beströdd med glänsande, i olika färger skiftande reflexer från den nedgående solen, eller den är mulen och dyster och grå som i afton, så finner jag tafsan förtjusande.

Närmast kring mig ligger en stor bakgård, full af gammalt virke och kasserade bräder, lemningar af det Stockholm som gått. Denna bakgård bildar en trekant, begränsad af tvänne vägar, som slutligen sammanlöpa till en. Om dessa vägar ha namn, vet jag ej, men folket kallar dem gator. Besynnerliga gator utan boningshus, men om aftnarne upplysta af lyktor.

Dock är det icke »gatorna», som intressera mig; det är folket, som går på dem, folket, som bebor de små rödmålade husen jag ser. Dessa ligga lika långt från vägen, som de äro åtskilda från hvar andra, och tillhöra alla en försvunnen tid. Det är i synnerhet ett af dem, en koja med fönster mycket mindre än deras grönmålade luckor, som tager mitt intresse i anspråk.

Belägen vid foten af en vidsträckt, gräsbevuxen höjd, från hvars topp en gammal förfallen väderqvarn reser sig, är denna koja en af de minsta jag sett. Man har sagt mig, att den upplefvat öfver sju decennier, att den för en tjugo, tretio år sedan var en illa beryktad utkrog och ett tillhåll för Stockholms drägg. Huru dermed förhåller sig, vet jag ej, men »Lill-Jans», till hvars omgifningar den hörde, har icke haft det bästa rykte om sig.

Men tiderna förändras. Slopadt är det gamla »Lill-Jans», och blott några enstaka ruckel här och der bära ännu vittne om, hur trakten såg ut. Nu reser sig några hundra steg här ifrån och omgifvet af en präktig skogspark ett prydligt stationshus; man hör lokomotivets hvisslingar då och då och ser ständigt folk, som går till eller från stationen.

Jag för min del finner dock vida större behag i utsigten rakt framför mig och allra mest i den rödmålade kolan.

Den bebos af en fattig arbetarefamilj, en enkling med tre barn. Hvarje afton vid åttatiden ser jag honom komma hem från sitt arbete och mötas vid grinden af sina barn.

Det äldsta är en flicka om sjutton år, lång och smärt, blond och med de vackraste blå ögon jag sett. Hon är alltid prydligt, men tarfligt klädd i en ljusgrå dräkt och på huf-

vudet bär hon en röd sjalett. För sina syskon, två gossar, är hon som en mor, och hemmet sköter hon med en raskhet och duglighet utan like. Hon är mer utbildad till förståndet än farsgubben sjelf, som beundrar henne.

Det ligger i denna flickas sätt och hela yttre något, som skiljer henne från flickor af samma klass. Ingenting af dessa flumsiga och påfugna slinkfasoner, ingenting af dessa oblyga miner och ögonkast. Hon förstår att »hålla på afstånd» genom en medfödd värdighet, som är en förening af qvinlig stolthet och blygsamhet.

Också ser jag henne aldrig vara föremål för grannpojknarnes råa skämt. De hysa allmänt respekt för den unga husmodern.

Lyckliga familj, huru ofta har jag ej med stilla vemod sett er till sammans sittande i den lilla bersån och förtärande er tarfliga aftonmåltid! Litet varm potatis på en karott, litet sill och smör, mjukt bröd och nysilad mjölk — allt snyggt och fint ordnad på ett bord med hvit duk.

Det är snart tre månader sedan jag första gången såg denna lyckliga familjegrupp, och ännu har jag icke sett mig mätt på den.

Hvem vet hur det skulle vara, om medelpunkten deri vore borta? Det är hon, som först väckte min uppmärksamhet, och jag kan nästan säga, att jag känner henne en smula. Men det är en egendomlig bekantskap.

Den ensamme unge mannen der uppe i det stora huset, hvilken med sådant intresse följer hennes steg, har också väckt hennes uppmärksamhet. Men hon bryr sig icke mycket om mig; en förstulen blick då och då eller ett småleende, det är allt.

Men det är mycket nog för en ung man, som lefver i ensamhet och längtar efter drömd lycka.

Kanske . . . Hvem vet hur sakerna kunna gestalta sig? Ibland kommer det på mig en besynnerlig känsla af jag vet icke hvad. Jag skulle vilja tala vid dessa lyckliga människor, skulle vilja hedras af deras vänskap och . . . och . . . Detta blonda hår, denna friska hy och dessa blå ögon förvirra mig. Detta vackra barn med sitt milda utseende har väckt något i mitt bröst, som jag aldrig förr erfarit. Jag tror nästan, att jag nu auar, hvad det vill säga att vara lycklig.

Charles.

Natur och kultur.

Ett sommarminne.

Känner du det lilla röda torpet der borta i skärgården? Långt ut vid stora farleden ligger det och om vintern, när sjön lagt sig, och den kalla blåsten tjutande far genom trädens grenar, och den hvita snön hopar drifva på drifva, så att den lilla stugan nästan gömmas under det kalla täcket, — då är der ödsligt och dystert ibland. Men om sommaren, när böljorna gunga fiskarens båt och glittra i den tidiga morgonstunden som millioner diamanter, när skogen står full af linnea och pyrola under de gröna doftande granarna, der den lena mossan bäddar mjukaste sängar, och när sommaraftonen är så ljus, att skymningen endast mildrar dagern, gör färgerna mera förtonande, mera smekande för ögat — då är det lilla torpet förtjusande. Långt ut plöja de stora ångbåtarna sina glänsande banor, visa sig vid horisonten såsom en påminnelse om civilisationen, om det rörliga människovimlet, och medan de gifva taflan lif, bilda de en

motsättning till det lugn och den uppfriskande känsla af naturlif, hvaraf du gripes på det lilla torpets steniga strand.

Böljorna slå, slå, slå mot stranden, melodiskt sakta, entonigt söfvande, en vaggsång för oroliga tankar, för öfveranstängda nerver, för tröttnad häg. De hviska om kraften i det tysta, ihärdiga arbetet; du kan plocka de vackraste stenar, som vägen slipat och filat under sitt slag. Och grön står skogen och tyckes säga: mitt land är skönt; fast min vinter är hård och min sommar kort, byter jag det icke mot något annat; jag lefver, doftar och älskar under några korta glada veckor, — så är min fågring all, men under min långa vintersömn hvilat jag, drömmer om ljuset och om vårens alla små fina blommor och unga växande skott.

Och mäktigt och allvarligt susa furorna: se på oss, huru vi växa, huru vi stiga i höjden, frisk strömmar safven genom vår höga stam, ty vår rot har trängt djupt ned i fosterjorden och vår kraft är icke splittrad.

Men på hafvet, nyss så lugnt och solbelyst, blåser det upp, vågorna rulla och bryta sig, det salta skummet stänker ditt ansigte och den friska hafsvinden fyller dina lungor. Du fångslas timme efter timme af denna kraft, detta oändliga haf, som är en bild af lifvet med dess underfulla, obekanta djup, dess tusen skiftningar på ytan. Och inför den stora, gamla, ständigt unga naturen längtar du att komma till harmoni och klarhet, att fylla din bestämelse med ödmjuk kraft.

Följer du vägen genom skogen och rör sedan öfver viken, kommer du snart till en gammal herregård, under hvilken torpet lyder. Der finnes gammalmodiga och moderna rum, der finnas verandor och dammar, böcker och tafor, och der diskuteras i all vänlighet dagens brännande frågor. Olika meningar bryta sig mot hvarandra, ty från skilda håll komma familjens medlemmar dit om sommaren, fulla af nya intryck, som det gäller att meddela, helst omsätta i andras sinnen. Det är ett styft arbete, ett stycke af det nutida kulturlifvet med dess rastlösa äflan, dess nervösa ifver, dess innerliga öfvertygelse. Men torpets enkla, vemodiga naturstämning hvilat ej der öfver.

Känn hvilken blomdoft från trädgården! Längs hela den södra långväggen af huset har kaprifolien slingrat sig. Det är med knapp nöd man kan öppna de båda salongsfönstren. I slutet af juni står hela kaprifoliehåcken i blom. Blommorna hänga i täta, tunga, vaggande klasar, så tätt, att bladen knapt synas. Allt efter som de äro mer eller mindre utslagna, skifta de i hvitt eller ljusgult med en dragnig i skärt, och vid minsta vindfläkt, som sätter den lätta blomstergungan i rörelse, förnimmes en genomträngande vaniljdoft. Om dagen, då solstrålarne återkastas från den heta väggen, tyckas blommorna skälfa och sammandraga sig under solens eldkyss; bryter man då en blomma, är hon liksom slapp och gömmer likgiltigt, öfvermått sin finaste doft. Men om aftonen, när en svag vindfläkt far genom lönnarna på gården, sveper öfver blomsterrabatterna i trädgården, och kommer furorna midt öfver i skogen att sakta susa, då den uppfriskande daggen lägger sitt perllika skimmer öfver de heta blomkalkarna, — då vakna med ens alla blommans finaste fibrer till lif, och inför den svala, ljusa, milda sommaraftonen blottar kaprifoliehåcken sin innersta trängtan, biktat sina hemligaste känslor, andas ut sin renaste kärlek. En fin genomträngande berusande vaniljdoft fyller luften; det är kul-

turblomman, som ger det bästa hon kan. Liknar hon icke en människosjäl, som, förslappad genom ett lif af njutning eller brännande smärta, krymper samman, men under inflyttandet af den uppfriskande stillheten, lugnet, ingäendet i sig sjelf, utvecklar sitt väsens blidaste doft och inför den deltagande blicken, den hjertliga kyssen, den svala handens smekning öppnar sig och låter den oändliga rikedom af tankar och känslor, som legat dold under kampens hetta, välla fram? Men då måste ock denna själ vara rik, skönhetsälskande, med lifsinnehåll, med sann uppfattning af känslans och tankens fina skiftningar — annars liknar hon ej min doftande, daggstänkta, drömtunga kaprifoliehäck.

Farväl du lilla torp med din friska hafsvind, din barrdoft, din rena natur! Farväl du gamla herregård med din rika, fina blomsterdoft, ditt själs- och kulturlif. I ären olika typer för det skiftande lifvet — allt efter vårt olika skaplygne skola vi känna oss mera dragna till endera, men för att blifva en hel, fullt utvecklad personlighet, måste vi känna, uppfatta, älska båda!

E. Wh.

Teater och musik.

Teatrarna.

Kungl. operan. Om fredag gifves »Mignon» med fru Edling i titelrollen och hr Lundmark som Wilhelm Meister samt hr Nygren för första gången som Lothario.

Repetitionerna fortgå oafbrutet på Leo Délibes spirituella opera-comique »Kungen har sagt det», som icke på öfver tio år stått på k. operans repertoar. Stycket har nu undergått en väsentlig och af praktiska skäl förestafvad omarbetning, nämligen deri att versdialogen omflyttats till prosa. Personbesättningen blir nu helt och hållet ny. Må hända gifves denna repris för första gången redan lördagen i denna vecka och då med följande rollbesättning:

Benoit hr Linden, markis de Moncontour, hr Janzon, Miton hr Ohlsson, baron de Merlussac hr Dorff, Gauteu hr Grafström, Pacome hr Ohlson, markis de Florabel fröken Karlsruhn, markis de Blurette fröken Petterson, Javotte fröken Ek, markisinnan de Moncontour fru Strandberg, Philomele fröken Klemming, Agathe fru Sterky, Chimene fru Edling, Angelique fru Blomberg.

»Lohengrin», »Den stumma» och »Leonora» förberedas äfven till uppförande med delvis ny uppsättning.

Rollerna till Bizets »Djameleh» hafva i dessa dagar distribuerats.

Nästa symfonikonsert, den andra för innevarande säsong, eger rum om lördag ätta dagar den 10 november. Vid denna konsert kommer den utmärkte violoncellisten Frans Neruda att biträda.

K. dramatiska teatern har slagit sitt stora slag för säsongen och vunnit en ovansklig seger. Genom upptagandet af Echegarays »Galeotto» och genom det sätt, hvarpå stycket utföres, har denna teater flätat en ny lager till sina många föregående. Och direktionen har genom beslutet att med vår förnämsta talscens repertoar införlifva ett stycke af så högt värde som det ifrågavarande gjort sig förtjent af allmänhetens varmaste tack. Att detta ock i formen af fulla hus en lång tid bortåt skall komma den samma till del kan med säkerhet förutspås. »Galeotto» är nämligen ett stycke, som hela Stockholm måste se.

Att ingå i någon närmare redogörelse för det märkliga nutidsdramat sakna vi ty vär utrymme. Galeotto är det sinnebildliga namnet på »hela världen», denna tusenhöfdade hydra, som med förtalets och baktalets gift fläcker så mången oskyldig, och som så ofta åstadkommer blodutgjutelse, ja beröfver människolif och gör de oskyldigaste brottsliga. Det är det snygande, lömska förtalets makt, som skildras i detta stycke, ett äkta nutidsdrama visserligen, men som i ädel och fin anläggning minner om de klassiska dramerna.

Hvad utförandet beträffar är det det allra bästa, ja står delvis öfver allt beröm. Särskildt gäller detta hr Hillberg, hvars utförande af don Manuela, den äkta mannens, roll väl torde få räknas till denne utmärkte skådespelares bästa skapelser, ja kanske är

Men nej, hon måste ha misstagit sig! Allt är lugnt, nästan sömningifvande lugnt. Den stora väggklockans ticktack gör intrycket af en hammarsmedjas dån, enväldigt som det herskar öfver stillheten rundt om.

Hon känner dock en förunderlig, nästan hemsk oro inom sig, den hon ej kan förklara, och den drifver henne att resa sig upp och gå ut i butiken. Ännu i kammaren innanför, hör hon intet ljud och skynar nervöst på sina steg.

Hon skjuter upp dörren, som står på glänt. På golvet inom disken ligger den lilla frun, segnad ned som träffad af en blix, med ansigtet nedåt och armarna öfver hufvudet, orörlig som en död.

Med ett skri störtar Ruth fram och på knä vid hennes sida: »mamma, älskade mamma, är du sjuk — svara mig — ack, svara mig!» Och hon försöker lyfta upp hennes hufvud med sina darrande händer, men dess ögon äro lyckta och det faller tungt tillbaka mot golvet med en duns. Ruth brister i gråt, en häftigt klagande, abrupt gråt af smärta och förfäran; hon måste bort, ut efter hjälp! Hon försöker resa sig, men hennes knän vika sig under henne, och hon blir sittande som förlamad bredvid moderns kropp.

Då pinglar det i den lilla klockan och en qvinna stiger in. Det är räddning! Ruth får mod och krafter och hon lyckas åter komma upp på sina ben.

Det är en af grannhustrurna, som kommer för uppköp. Innan ens hennes ögon hinna se något i skumrasket bakom disken, beder Ruths stämma, häftigt, stockad af gråten:

»För Guds skull, hjälp oss, hon dör, hon dör!»

Så flyger med ens en ny tanke som en glimt af eld genom hennes hufvud. »En läkare — pappa Rebolledo — pappa Rebolledo — en läkare;» och som drifven ut af vinden lemna hon allt, de båda qvinnorna, den döende och den andra, den lilla butiken, det gröna huset; ger sig till att springa, springa allt hvad hennes fötter bära utefter gatan, medan håret fladdrar om hennes obetäckta hufvud och vinden sliter i hennes klädningsfäll.

De få menniskor, som möta henne, vända sig förvånade om och följa henne med blicken. En poliskonstapel i uniform blir så godt som ikullsprungnen, när hon störtar förbi; han stannar, ser misstänksamt efter henne och vänder sig derpå till en arbetare med en ström af frågor. Denne vet intet, förstår intet; hade blott känt igen den unga flickan: det var »vackra Ruth.»

Men Ruth springer slutligen, när hon är nära att stupå, rätt i armarna på pappa Rebolledo, hvilken i gravitetisk värdighet var på hemväg från sin repetition och nu med ens blir lika förskräckt, lika upprörd som den unga vid detta oväntade, uppskakande möte.

»Hon är död — hon dör», är allt hvad Ruth kan få fram, innan hennes andedrägt sviker henne. Men pappa Rebolledo anar allt som af en uppenbarelse, och den store mannen begynner plötsligt att skälva i hela sin kropp, liksom skakad af en elektrisk ström från ofvan till nedan. Tårarna rinna ur hans ögon jemna och strida, men tyst utan en snyftning, och droppa öfver hans slätrakade haka ned öfver den bruna paletån.

Och dock komma de verkligen hem, de två — förundransvärdt snabbt — stödande hvarandra fast än ingen eger krafter nog för sin egen del. De komma hem och finna en skock af menniskor nyfiket trängas på trottoaren utanför butiksdörren. Men läkaren, som någon rådig i hopen verkligen fått dertill, kommer i det samma körande i sin droska; han drifver undan mängden med lågmälda befallande ord och går in. Pappa Rebolledo och Ruth stappla tätt efter, följda af medlidsamma blickar och hviskningar. Så drar en främmande qvinna inne ifrån gardinerna för fönstret. Man hör porten reglas, och allt blir tyst.

Den lilla frun har blifvit lyftad upp i sin säng, men hon är död, riktigt död. Läkaren har blott att konstatera det: »hjertslag, för stillasittande lefnadssätt. Fasligt enkelt.»

Den stackars pappa Rebolledo finner visst icke saken så »fasligt enkel»; på knä invid bädden gråter han, gråter stilla som ett barn. Och från vrån invid den grönglaserade gamla kakelugnen svarar Ruths öfvergifna snyftningar som ett accompagnement.

Läkaren har gått, den främmande qvinnan har gått. Ingen märker det. Den tidiga höstqvällens skymning faller på, och regnet plaskar mot fönsterrutan.

Pappa Rebolledo är enkling och Ruth, för andra gången, moderlös . . .

(Forts.)

Helsovård.

Diet. I en mångfald sjukdomar måste läkaren anbefalla en viss matordning, s. k. diet. Denna är oändligt vexlande efter sjukdomens art, den sjukas kroppskonstitution, sjukdomens högre eller lägre grad af utveckling o. s. v. Dieten är emellertid alltid svår att föra, dels därför, att den sjuke oftast går till samma bord som friska och der frestas att öfverträda dietreglerna, dels därför, att det är kostsamt och krångligt att anskaffa de dietiska födoämnen för en ensam person. Man kan därför säga, att ett behof fylts genom den dietiska matanstalten, som i dagarna inrättats i huset Brunkebergstorg 14, två tr., der sjuke, som måste hålla diet, kunna under läkares öfvervakande intaga sina måltider. Matvarornas inköp och tillredning kontrolleras äfven af läkare, hvarför friska personer, som vilja bevara sin matsmältning ostörd, böra finna uträkning i att gå till anstaltens bord.

Huskurer.

Mot värter. Jag hade en liktornsaktig värta på lillfingeret, hvilken väl ej förorsakade mig några smärtor, men dock blef besvärlig genom sin hastiga tillväxt. Flera medel försöktes, men utan resultat. Jag stack då en dag, på inrådan af en väninna, en ren stoppnål, som jag gjort glödande, så djupt in i värtan, att jag kände ett litet stygn. Någon tid derefter var värtan fullkomligt försvunnen. *E—c.*

Susningar för öronen äro ett rätt obehagligt ondt. Min syster plågades ganska mycket deraf, men kalla afrifningar på morgonen hafva skaffat henne snabb och varaktig hjälp. Jag har velat meddela detta, på det andra, som lida af detta onda, må kunna försöka samma kur. *E—c.*

Klädedrägten.

Inpackade kläder erhålla efter någon tid en unken, motbjudande lukt. Der-

för bör man alltid, när man inpackar kläder, hvilka komma att ligga orörda någon tid, lägga några stycken nya träkol mellan klädesplaggen, enär kolen förhindra all mögellukt. *W.*

Bostaden.

Fönsterrutorna behöfva esomoftast rengöras. Man når då ett bättre resultat, om man blandar en tesked salmiak-sprit i vattnet, som skall användas vid aftvättningen. *Ebba.*

Mögel på tapeter. Man löser salicylsyra i stark sprit — syrans mängd bör förhålla sig till spritens som ett till fyra — och bstryker med denna lösning de af mögel angripna ställena. Möglet skall genast försvinna och ej återkomma. *W.*

Fönsterträdgården.

Vindruvur i fönstret. Det är sällsynt, att de i krukor planterade vinrankorna lemna mognade drufklasar. Säkrare och med mindre besvär erhåller man mogen frukt, om man på våren leder en vinranka, innan ännu knopparna börjat svälla, genom ett hål i underkanten af fönsterramen in i rummet. Rankan bör vara kraftig och hafva 8—10 »ögon». Man leder den efter behag framför rutan längs segelgarn eller tunn ståltråd. I följd af rumsvärmen skjuter rankan snart skott och lemna med vanlig skötsel och beskärning, ej blott en vacker dekoration för fönstret utan i de flesta fall i gynnsamt sydliga lägen präktiga mogna frukter. På hösten skär man bort rankan och inleder nästa år en ny. *W—n.*

Bakning.

Billiga kringlor. Till en bit vanlig skorpdeg tages halfva vigten godt smör och inarbetas väl. Af denna deg trillas små kringlor, hvilka gräddas i så svag ugnsvärme, att de på samma gång torikas. Dessa synnerligen goda skör-

torra kringlor kunna förvaras mycket länge. *E. S.*

Efterrätter.

Citron-crème på kall väg. Nio ägg-gulor röras med 375 gram socker åt ett håll under en halftimme. Derefter tillägger man det rifna skalet af en citron, saften af två citroner jemte två glas — $\frac{1}{4}$ liter — godt hvitt vin, hvori man upplöst 16 gram hvit gelatine. De nio ägghvitorna, piskade till snö, tilläggas, hvarefter man ställer crèmen på is eller annat så kallt som möjligt. Innan crèmen serveras, dekoreras den smakfullt. *Gerda.*

Äppelvin-mjolk. Ett egendomligt namn, icke sant, men jag vet ej bättre. Denna dryck har visat sig nyttigt för skrofulösa personer, samt för dem, som lida af engelska sjnkan, struphosta, dålig matsmältning, blodbrist o. s. v. Den tillagas på följande sätt. Lika delar af godt äppelvin, ny mjölk och friskt brunsvatten värmas öfver elden till kokpunkten. Så snart blandningen börjar sjuda, aftages den, ty den får ej koka. Blandningen filteras sedan genom en fin härsikt, så att ystningarna fränkiljas. Denna vin-mjolk njutes helt varm tidigt på morgonen, då man ännu är fastande. Man kan, om man så vill, gifva den något bättre smak genom att tillsätta litet socker. Man får ej börja med för stora kvantiteter. Äppelvin med vatten och socker är en god dryck för febersjuka. *A.*

Konservering.

Friska ägg med fullkomligt hela skal doppas ett par minuter i vattenglas, som till hälften förtunnats med vatten, eller också i en tjock kalklösning, eller också ett ögonblick i smält paraffin. Packas de sedan försigtigt i kli i en låda, hålla de sig länge. Och det är ju bra att ha ett äggförråd, då längre fram på vintern äggen bli dyrare. *Stadsfru.*

Tvätten.

Svart siden tvättas bäst i god, stark vinättika samt lägges ännu fuktigt mellan linnedukar och strykes. Det blir då ej heller onaturligt styft. *Ebba.*

Hvarjehanda.

Korkar, som blifvit nedstötta i flaskor, äro just ej så goda att få ut. Man stoppar ned en ögla af en fast, ej för stark snodd, vänder flaskan och drager så till snodden som en snara. — Vin-korkar, visa efter urdragningen benägenhet att svälla så mycket, att man ej åter kan drifva dem i buteljen. Olägenheten afhjelpes, derigenom att man försigtigt utskär en smal kil ur korkens nedre ände. *Ö.*

Husdjuren.

Benknotor böra ej kastas bort. De torikas — bäst i ugn i något gammalt jernkärl — och kastas, när man har samlat en del, på spiseleden, der de brännas hvita. Derpå tagas de ur elden och pulveriseras väl, hvarefter man efter hand använder det så erhållna benmjölet att blanda i hönsens föda. Det är till stor nytta för äldre samt så godt som nödvändigt för unghöns, i synnerhet om de hållas instängda. *Hönsköterska.*

Anläggning af en hönsgård. För 10—12 höns behöfves ett utrymme af 100 kvadratmeter. Marken bör bestå af naturlig gräsmatta eller ännu bättre af sand och kisel. En smutsig lerbotten, som hvarje regn uppmjukar och gör gytig, är oanvändbar för ändamålet, men en stensatt plats kan begagnas, om en del deraf är upprifven och fylld med grus, hvilket är nödvändigt för hönsens matsmältning och renhållning. Bäst, varaktigast och därför billigast inhägnas platsen med förtennad jerntråd, hvilken erhålles för ungefär 40 öre kvadratmetern. För fullvuxna höns kan man använda den gröfsta, men

hans allra bästa. Hvilken i de minsta detaljer fin och konsekvent uppfattning af karaktären, hvilket ädelt och på samma gång realistiskt utförande af den samma! — I Ernestos, den unge skriftställarens, roll har *hr Palme* tagit ett afgjordt steg framåt. I början är framställningen kanske väl mycket deklamatorisk, men vinner sedan för hvarje akt i naturlighet och värma, till dess *hr P.* i sista akten höjer sig betydligt öfver det vanliga och deråt slutscenen gifver ett uttryck af lif och hänförelse, så att åskådaren ovilkorligen ryckes med. — Äfven *fru Rundberg* som *Julia*, *don Manuela* oskyldiga och ädla maka, har i detta stycke en af sina bättre roller. Öfriga medspelande, *fru Fahlman* samt *hrr Thegerström* och *Personne*, såsom *don Manuela* svägerska, bror och brorson — alla tre representerande den baktalslystna »verlden» — fylde äfven förträffligt sina platser. Med ett ord: det spännande stycket — ty det är verkligen alltigenom mer än vanligt spännande och gripande — erhöi ett i allo värdigt och helgjutet utförande. Dess uppsättning och inöfning kunna med fullt skäl kallas mönstergilla. Få här gifna stycken torde ock hafva väckt en sådan sensation och framkallat ett så enstämmigt bifall och så enstämmiga loford från både publik och kritik som »Galeotto».

Denna teaters nästa nya program kommer att utgöras af »En hofsven», skådespel i 2 akter, svenskt original; »Hjerterdam», lustspel i 1 akt af Max Bernstein, fri öfversättning från tyskan af Oskar Wijkander, samt »Ringarne», lustspel i 1 akt af Christoffer Boeck, öfversättning från danskan.

Svenska teatern, hvars sällskap nu hvilat sig en vecka, medan teatern varit förhyrd åt Lindbergska sällskapet, har derunder flitigt repeterat »Lifvet på landet», Frans Hedbergs öfversättning af Fristrups bearbetning af Fritz Reuters bekanta roman med samma namn. Stycket, i hvilket Onkel Bräsigs roll kommer att utföras af *hr Holmquist*, gifves första gången antagligen om måndag.

Under förberedelse att uppföras äro: Alexander Dumas den äldres »Henrik III och hans hof» samt Goethes drama »Götz von Berlichingen». Till spjelnig har antagits ett utstyrelsstycke, hvars svenska titel ej ännu blifvit bestämd.

Vasateatern gaf tisdagen den 30 dennes för första gången den förut här kända operetten »Pariserlif» af Offenbach. Biljetterna till första representationen lära varit utsålda en vecka i förväg. Vi hafva ännu ej varit i tillfälle öfvervara någon representation af »Pariserlif», men skola i nästa nummer återkomma. Den 31 okt. F. Hbg.

Konserteralen.

Fröken *Gina Oselio* — som norska bärande namnet *Ingeborg Aas* — gaf i tisdags en fätaligt besökt konsert i musikalkiska akademien. Sångerskan utmärkte sig för en fyllig och väl skolad röst, hvars verkan dock minskades af ett något för starkt vibrerande. För öfrigt synes fröken *Oselio* mera passa för scenen än för konsertsalongen. Hon ådagalade nämligen synnerligen dramatisk begåfning. Något särskildt hänryckande och värmande i hennes sång fans dock ej mycket af. — Sångerskan biträddes af hofkapellisten *hr Bach*, hvilken förtjenstfullt utförde några violoncellnummer. Akompanjemanget sköttes väl af *hr Bernhard Fexer*. De på programmet upptagna solonummern för piano måste utelämnas, all den stund pianisten *fröken V. Aulin* genast vid första stycket öfverfölls af ett våldsamt illamående.

Konst och literatur.

Museum, afbildningar efter berömda tafior från konstens blomstringstider kallas ett verk, hvilket börjat utgifvas från *Fahlerantz & C:is* välkända förlagsexpedition. Det är uteslutande tafior af de äldre mästarne, hvilka lemnats i detta häfte, men i de följande komma äfven andra målare och andra tider att representeras. Verket, hvilket åtföljes af förklarande text i ett särskildt sluthäfte, utkommer i 10 månadsheften — fast subskription — à 75 öre.

Det är en förtjenstfull handling att göra konstens mästerverk, så egnade att höja och vidga känslan och skönhetsinnet, allmänt kända. Förlagsfirman har derfor ock heder af sitt företag. De ypperliga trägravyrerna återgifva förträffligt originalet. »Museum» är ett planschverk för hvarje förmaksbord.

På det att »Skandinavisk Modetidnings» första nummer skulle kunna medfölja till alla tidningens prenumeranter, har expedierandet af detta nummer af *Idun* fördröjts en dag. Red.

Då klagomål från flera håll ingått, att postkontor nekat mottaga prenumeration på »Skandinavisk Modetidning», bedja vi de prenumeranter, som mötas af dylik vägran, att hänvisa vederbörande till Generalpoststyrelsens cirkulär n:r 38.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för *Idun*

af *Johan Nordling*.

V.

Vid en dödsbädd.

(Forts.)

Pappa *Rebolledos* lärareförmåga sträckte sig dock icke allt för långt, fast än den goda viljan icke visste af några gränser. »Det var ett satans hufvud den flickan hade», brukade han säga, och sanningen var, att med åren gled *Ruth* undan honom. Detta unga lilla hufvud tänkte sina tankar så snabbt, att den gode koristens halfnötta hjerna icke alltid hann med; eller ock ställes plötsligt en vetgirig fråga på honom, som han hade all möda att ej allt för otillfredställande besvara. Det gick icke i längden, och till sist måste han med ett visst vemod släppa sitt tag.

Ruth, den de båda gamla — ty inför henne började de verkligen känna sig förskräckligt gamla — med afundsam omsorg bevakat som en förborgad skatt inne i det gröna huset eller som den dyrbaraste och ömtåligaste blomman i pappa *Rebolledos* solvarma trädgårdstappa — *Ruth* måste de till sist sända ut i den villande stora världen bortom både kvarteret och gatan, dit icke deras ögon i hvarje minut kunde följa henne. När hon den första gången, sprittande af glad nyfiken förväntan, med sina böcker i den nya väskan och tusen förmaningar på sitt lätta hjerta, af pappa *Rebolledo* följdes till *Maria* skola, der den stora gården vimlade af hundratals lekkamrater, medan luften sjöng af glada röster, då öppnades för *Ruth* med ens som ett nytt lif, anadt i långa ensliga drömmar; men hemma satt den lilla frun med en oförklarlig oro bakom sin disk; för några timmar hade det gröna huset blifvit rent förfärande tomt, och pappa *Rebolledo* hade hvarken tankar eller tunga med på repetitionen, som drog ut minst en evighet längre än någon gång förr.

Men *Ruth* kom åter, blossande af ifver och förnöjelse, från lektioner och lekar och med en ofantlig mängd att förtälja om allt underbart nytt, till hvilket de gamla lyssnade med förtjust förundran, att de verkligen hade henne åter — verkligen oskadd!

* * *

År gingo och *Ruth* växte upp. Hon hade slutat sin skolgång och var nu fjorton år. Förunderligt utvecklad var hon för sin ålder; knappast mer än ett barn, hade hon redan fått något af mognande jungfru öfver hela sitt väsende, öfver skickelse och gestalt.

Att hon var vacker, kunde ingen förneka. Det ljusa håret, ännu lika silkeslent och gult,

som när pappa *Rebolledo* för första gången halft motvilligt tummade det mellan sina svarta fingrar, vågade sig i ostyrt koketteri likt en gloria kring hennes hufvud, en glänsande ram, genom hvilken beständigt ljuset bröt sig i skimrande färgspel. Det ovala ansigtet med sin fina hudfärg, mjell som blommans frömjöl, lystes upp af de blåa ögonens glädje och en röd kanske något för yppig mun med ett drag af hälften skälmskhet, hälften trots. Den spänstiga, ännu en smula fickaktigt kantiga gestalten lät dock redan ana den utvecklade jungfrulighetens mjuka linier...

På våren hade hon slutat sin skolgång, och nu hade äfven sommaren glidit förbi, under hvilken hon som vanligt varit pappa *Rebolledos* trogna hjälpreda bland de kära blommorna i trädgårdstappan, hvilka ingen bättre än hon förstod att ordna till de mest smakfulla buketter, dem blomsterhandlaren vid *Slussplanen*, som hvarje morgon hos pappa *Rebolledo* lät afhämta dagens skörd, prisade högre än någon annans och — betalade bättre.

Men *Ruth* var icke nöjd med det dagdrifvarlif, som hotade henne, när hösten stod för dörren; så hade hon fått i sitt envisa lilla hufvud, att hon skulle bli fleurist, för att äfven om vintern få syssla med sina blommor. Det hjälpte icke att de gamla, som intet högre önskade än att få behålla henne hos sig i fred och ro, på allt sätt sökte förmå henne att afstå ifrån eller åtminstone uppskjuta sitt beslut. »Hon var ju så ung ännu att släppas ut hvarje dag bland alla de andra fleuristerna på den stora ateliern — kanske icke alltid så lämpliga kamrater!» »Hon kunde väl dock vänta till dess hon gått och läst (detta skulle bli nästa år); hon kunde godt vara till så mycken nytta i hemmet!»

Men nej och nej! *Ruth* gaf sig icke. Hon smekte om pappa *Rebolledo*, till dess han måste gifva sitt löfte, och »lilla mammans» opposition, förtviflad till det yttersta, dränktes i en hel flod varma kyssar.

Emellertid, detta var den sista respiten de kunnat förskaffa sig, skulle intet göras till saken, förr än operasäsongen började och med den pappa *Rebolledos* regelbundna turer till *Norr*. Fleuristfabriken låg i samma stadsdel, långt uppe vid *Storgatan* på *Östermalm*, och pappa *Rebolledo* var under sina köröfningar alltid ett litet stycke närmare sin flicka, hvilket, svårt att förklara, dock gaf en viss känsla af trygghet.

I dag hade den kära pappa för första gången måst taga de sommarglömnda partituren fram; icke ett ord hade han nämt till *Ruth* om deras gemensamma angelägenhet, utan endast gått sin väg, »den stygge», som om intet vore aftaladt. *Ruth* satt ensam vid bordet i hans rum och hade sina färger och penslar bredvid sig.

Hon saknade icke artistiska anlag, fast än de ännu ej fått någon konstförständig ledning; under hennes fina fingrar blommade det hvita pappersarket upp af prunkande röda rosor, kornblå »riddarsporrar» och ymnigt »guldregn». Men hennes förnärmade lilla humör ville i dag icke låta handen gå så lätt som vanligt; pappa *Rebolledos* misstänkta glömska låg henne hårdt på sinnet: »i morgon skulle hon minsann inte låta honom rymma sig!»

På afstånd hörde hon från butiken moderns steg och röst, när hon betjenade någon af sina kunder. Den gälla lilla klockan pinglade, när dörren rycktes upp, några repliker byttes, »kling-kling» till afsked, och det blef åter tyst.

Plötsligt, efter en lång stund af tystnad, får hon höra ett utrop, ett enda kort utrop som af smärta, höjer förskräckt hufvudet och lyss.

för kycklingar får man välja den med finare maskor. Inhägnaden göres en meter hög eller mera; det första är tillräckligt för brahma- eller cochinchinahöns, men knappast för andra arter. I Frankrike brukar man inom inhägnaden hafva ett trähäus, hvilande på en half meter höga pälmar, men ett dylikt torde ej vara ändamålsenligt för vårt kallare klimat. Vida bättre är, om man kan ställa så till, att hönsen kunna direkt från hönsgården komma in i en stallbyggnad eller annat solidt hus och der erhålla sitt rum. Detta kan ske genom en stångbar lucka eller ett litet fönster. Ett rum af 2 meters höjd och 4 kvadratmeters golyfta är tillräckligt för 12 hönor. Ett hälft rum är varmast under vintern. Sittstänger, placerade en smula från väggen och på samma höjd, korgar för äggläggningen, god stenläggning eller cementbotten samt bleckbeslag å underdörrarne till skydd mot råttor äro huvudfordringarne på detta rum. Hållas hönsgård och sittplats snygga och rena och erhålla hönsen tillräckligt med rent dricksvatten, kalksmulor och ordentligt foder, kan man uppnå ganska goda resultat, något, som jag kan intyga af erfarenhet.

Hönsköterska.

Läkareråd.

Mya. 1). Borsta tänderna väl qväll och morgon och skölj munnen ofta med en 3% lösning af klorhydrat kali. Äro tänderna skadade, böra dessa skötas af tandläkare. Förefinnes anledning att antaga någon magsjukdom, måste naturligtvis denna behandlas. 2). Använd den salva, som finnes angifven i svar till Fru Hulda 2). i N:r 11, samt tvätta öronen två gånger dagligen med het vatten.

Meri. 1). Lef huvudsakligen af sådana födoämnen, som uppräknats i svaret till En äkta man i förra numret. 2). Behandlas på sätt, som finnes beskrifvet i svar till Elsa i N:r 7. Åkomman botas säkrast, om ni lägger bort lugg. 3). Afhängs antingen operativt eller medels elektrolytisk behandling.

Elin. Hvilken kroppsdel är angripen af »frost»?

Mala. Vi äro ej öfvertygade om, att ni i öfrigt är så alldeles frisk, som ni sjelf antar. Så plägar åtminstone ej vara förhållandet. Skulle emellertid så vara, så hjälper er följande behandling enbart. Tag hvarje qväll ett 38° fotbad under 15 minuter: tag efter grundlig torkning på er en torr varm yllestrumpa och låt denna sitta på öfver natten. Om morgnarna tvättas fötterna med kallkallt vatten och froteras efteråt med grof handduk, tills grundlig värme inträdt. Under dagens lopp äro lämpliga föttrörelser, t. ex. upprepade höjningar på tåspetsarna, att rekommendera. Hårt åtsittande strumpeband måste afläggas, och strumpor bytas om för hvarje dag.

Orolig moder. Är »engelska sjukan» riktigt behandlad, så efterlemnar den i regeln inga sviter. Benen blifva i vanliga fall raka utan någon behandling; blott i svårare fall behöfver man använda skenor eller stödjeparater. — Gift flickan kraftig föda (mycket mjölk framför allt) och låt henne få ett lämpligt jernmedel (t. ex. 1/2-1/2 flaska pyrofosforsydrat jernnatten om dagen) samt låt henne få motion och frisk luft så mycket som möjligt.

Elsa. Ni tyckes besväras af åtskilliga krämpor från det der området att döma af edra många föregående förfrågningar under andra signaturer. Vi hafva redan förut rådt eder att låta behandla er nervsvaghet, och detta råd upprepa vi äfven med afseende på den sjukdom, ni nu klagar öfver, och hvilken existens för öfrigt betviflas af många läkare. Tag emellertid till natten en matsked af följande lösning: 10 gram antipyrin, 6 gram bromnatrium och 90 gram pepparmyntvatten.

Norrländska. 1). Denna kan ej framtvingas. Gäller det att göda sig, måste man i alla händelser tvinga sig att äta, äfven om det ej smakar. 2). Hvad hon bör äta, har väl den rådfrågade specialisten redan sagt eder? Som vi ej veta, af hvad slag hennes magåkomma är, kunna vi ej heller föreskrifva dieten. Hvilka ämnen emellertid äro fetbildande, kan ni se af svaret till En äkta man i föregående nummer. 3) och 4). Huru kan ni begära, att vi skola kunna gissa oss till, hvad ni har för en »knöl», som sitter mellan två af handlagets ben? Det vore nog svårt äfven eljes, då vi ej ha tillfälle att se »knölen», men ännu mera nu, då ni är så njugg på upplysningar om densamma.

C-n L-a. Vore det ej skäl att rådfråga en specialist? — för vår del vilja vi råda er att försöka att några månader bortåt taga in en half tesked ichtyol (i vatten) två gånger dagligen. Händerna böra dess utom pudras rikligt med potatismjöl, när utslaget kommer, och helst ett förband anläggas.

Lovisina. 1). Tag 39° handbad hvarje qväll under 20 minuter. Öfver nättarna ett väl lagadt förband med Unguentum Diahyti Hebra. Behandlingen fortsättes flere månader. 2). Se råd till Lisa 21 år i N:o 7.

»Le Nœ». »Pormaskarna» böra uttryckas två gånger i veckan. Näsan tvättas en gång dagligen med het vatten och ichtyolöl, och skummet af tvålen får torka in. Öfver nättarna bör ni använda den salva, som föreskrifvits Lisa 21 år i N:o 7. — Är er mage i god ordning? Laga framför allt, att ni har jemn och god afföring.

D:r -d.

Frågor.

N:r 105. Frågas, om någon af Iduns läsarrinnor känner till ett bepröfvadt medel att ur en svart kaschmirklädning borttaga den genom nötning uppkomna glansen. Vivian.

N:r 106. På hvad sätt skola Terracottabilder rengöras? Ange-prenumerant.

N:r 107. En oerfaren husmoder ber en erfarenare om råd för sin pannkakslogg, från hvilken, ehuru väl insmord, gräddningsämnet ej vill lossna. Ingnidning med vax och annat fett har afseende användts. — Tacksamt mottagas derfor godhetsfulla råd till Prenumerant.

Svar.

N:r 93. 1 stop mjölk, 1 stop vatten, 4 hela ägg, 1 kaka chokolad, hvilken brytes i små bitar. Äggen vispas väl, på dem hällas vattnet och mjölken i kallt tillstånd, så tilläggas chokoladbitarne och man sätter det på frisk eld och vispar allt väl, tills det är kokt. Denna chokolad är utmärkt god.

En annan sort ganska god chokolad, som ofta serveras på caféer, kokas sålunda: Man tager svagt kaffe, hvari chokladbitar läggas och omvispas, tills de äro smälta. Då det kokar afredes med litet potatismjöl, så att det blifver något simmig, då den sedan är färdig att serveras med gräddskum.

Obs. Kaffet bör vara mycket svagt. E. M. S.

Innehållsförteckning:

Fru Haraldsons andra föredrag. Upptecknad af Ave. — Madam Blind. Ett minne, upptecknad af F. M. C. — Säg mig, du blåa blomma... Dikt af Daniel Fallström. — Om barns agande. Svar till »ungkari» af A. P. L. — Längtan. Af Charles. — Natur och kultur. Af E. Wh. — Teater och musik. — Literatur. — Ett storstadsbarn. Berättelse för Idun af Johan Nordling.

Helsovård. — Huskurer. — Klädeädrägen. — Bostaden. — Fönsterträdgården. — Baking. — Efterrätter. — Konservering. — Tvätten. — Hvarjehanda. — Husdjuren. — Läkareråd. — Frågor. — Svar.

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petirad (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

Platsen hos E. C. är nu tillsatt.

Lärarinna, verkligt musikalisk, skicklig i språk, med god helse, anspråklös, van att undervisa så väl äldre som yngre barn, får plats i Vestergötland nära jernväg. (Tre elever.) Svar med fotografi: »Ledig plats», Värning. [566]

PLATSSÖKANDE.

Lärarinna, lektris eller sällskap.

En lärarinna — 22 år — önskar med första plats att undervisa i vanliga skolämnen (icke främmande språk) samt musik. Den sökande, hvilken eger vana både som lärarinna och lektris, har god helse och glatt lynne samt har utgått från ett mycket godt hem. Anspråken äro ej stora. De bästa rekommendationer kunna företes. Närmare upplysningar kunna erhållas genom Iduns Redaktion, dit svar, märkta »H. H.», ock torde ställas. [519]

En ung, bättre flicka, van att gå frun till handa i husliga sysslor, önskar sig en dylik plats i ett bättre hem. Den sökande västar icke afseende på lön, utan är villig att betala något, blott ett godt hem erhålles. Underrättelse lemnas i n:r 51 Vesterlånggatan, 1 tr. [568]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24, 9-10 och 2-3. Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. Verkställer elektrolytisk behandling af abnormt växande hår, skäggvårtor o. d. [505]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14. Hvardagar 1/23-1/24. Helgdagar 10-11. Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [297]

Undervisning i

FRANSKA

meddelas af vant och kunnigt fruntimmer. Närmare underrättelser å Iduns byrå, expeditionstiderna. [555]

Se hit!

En ung flicka från landet önskar nu eller till nyår göra utbyte af hem med en flicka af bildad fam. från stad. — Godt hem, der ungdom finnes, jemte utmärkta lektioner i pianospelning o. stenografi utlofvas. Svar t. »X. Y. Z.», Vestervik, då närm. upplysn fås. [565]

SOPHIE BERGLUND

får härmed vördsamt rekommendera sin, den 1 oktober öppnade,

Modehandel

3 Malmskilnadsgatan 3

Obs! Beställningar å alla slags Hattar och Coiffurer m. m. utföras skyndsamt. [554]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga föräd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888. [522] N. P. Jensen.

I bokhandeln finnes att tillgå:

CÄSAR MATTEI Elektro-Homöopati eller Den Nya Vetenskapen. Pris: 75 öre. [557]

Kurs i klädsömnad

gives af undertecknad för ett begränsadt antal elever. OBS. Eleverna förfärdiga egna klädningar. Bernadina Nicodemi, Barnhusgatan 4, 1 tr. upp öfver g. [185]

Landsortsboar

kunna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i n:r 15 af Idun. Postadr.: Engelbrekts g. 31 A. Telegrafadr.: Ströms, Stockholm. [300] Maria Ström, född Klockhoff.

Nordisk namnlängd

väggtafla, motstykke till almanackan erhålles kostnadsfritt, om adress inskickas på brefkort till

Allmänna Lifförsäkringsbolaget Stockholm. (G. 25508 x 2) [556]

F. W. Tornberg

Urufabrikör STOCKHOLM 14 Gustaf Adolfs torg 14 Priselönt i Sverige och i Utlandet. [339]

Etui- & Portfölj-

Fabrik Hamngatan 36 Telefon: 49 70. Tillverkar Etuier för Smycken, Bordsilver, Schatull, Smyckeskrin, Syskrin, Album m. m. Infattar Fotografier. Monterar Tapiseriarbeten. [506]

Vårt 1:a Hushålls-, Pariser- och Intubi-Kaffe, hvars godhet garanteras, rekommenderas hos hvarje sparsam husmoder.

Stockholms Intubi-Kaffefabrik, N:r 4 Klara östra gata n:r 4. [228]

VEEN'S RENA CACAO. Utsökt fin smak. Viktigt för alla sparsamma husmodrar. Pris 1/2 Kilo burk Kr. 2. 75 öre. 1/4 " " " 1. 50 " 1/8 " " " 80 " hos alla specialhandlande J. VEEN & Co Sneek, Holland. Generalagent för Sverige: S. J. NORMAN, Stockholm. [470]

Regeringsgatan N:r 9 O. G. Hallbers JUVELERARE, STOCKHOLM N:r 22 Fredsgatan [388]

Lifförsäkring till verkliga kostnaden.

Associationen för Ömsesidig Lifförsäkring

(Mutual Reserve Fund Life Association i New York)

erbjuder på bekväma betalningsvilkor **Lifförsäkring** till verkliga kostnaden (= ungefär hälften af kostnaderna i bolagen enligt gamla systemet) med fastställda maximipremier, grundade på erfarenheten inom liförsäkringsrörelsen.

Inga aktieägare, som taga vinsten, eller andra intressenter, som dela öfverskottet.
Absolut säkerhet.
Iakttagande af försigtighetsåtgärder för att omöjliggöra spekulation eller bedrägeri.

Bestämda årsavgifter till bestridande af förvaltningskostnaderna.
Försäkring till nettokostnad enligt åldersskala och till ungefär hälften af kostnaderna vid det gamla systemet.

Sträng sparsamhet i alla riktningar.
Bekväma betalningsvilkor för försäkringstagare, med bestämt maximibelopp.
Vistelseort utomlands och utrikes resor försäkras inga extra kostnader.

Prospekter och vidare upplysningar på begäran.

Allm. Telefon: 84 37.

Hufvudkontor för Sverge, Norge och Danmark i Stockholm: Vasagatan 22 A.

Direktör: Johan Millén.

Ombud antagas.

[519]

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61

3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags Fotografering utföres omsorgsfullt enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

Allmänna Lifförsäkringsbolaget,

Stockholm, Kungsträdgårdsgatan 2 C, 1 tr.

Tryggande fonderadt på matematisk grund. Försäkringstagarna vardas meddelegare i bolaget och hela dess vinst.
(G. 17599) [378]

TJULANDER & C:o,

VINHANDEL,

55 Drottninggatan 55,

rekommendera sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska

Viner och Spirituosa.

Särskildt framhålls: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor samt **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt. [313]

— KULLE —

Svenska Konstväfnader och Broderier.

Yllestramaljer, alla färger, Garn och Silke.

Förklädestyger, ylle och bomull.

Äkta färger.

Originalmönster.

Bästa materialier.

Beställningar utföras å Möbeltafger, Mattor, Draperier m. m. i hvilken stil som önskas. Moderata priser.

Stockholm, Drottninggatan 36.

Tillverkningsort:
Lund (Thora Kulle).

Filial:

Göteborg (Svenska industrimagasinet.) [37]

J. G. Hammars

Lampkök.

Stor värmeformåga.

Brinna luktfritt.

Brilljant belysning.

Pris: enkla med veke

4-6 kr., extra so-

lida 7-8 kr., med

2 veckor 12 kr.

Fullkomlig belåtenhet

garanteras hvarje

köpare. [292]

J. G. HAMMAR,

30 Malmstekinsgatan

Kökskalender. Oumbärlig hjälpeda för husmödrar, innehållande 177 matrecept för så väl det borgerliga som stora köket. Till salu i alla boklädor för 1 krona. [414]

Handarbetskurs.

(7:de undervisningsåret.)

Se annonsen i nr 34 af »Idun».

Sthlm, Norrlandsgatan 31, 3 tr.

[479]

MAGDA KEMPE.

Lördagen den 3 november

utkommer i bokhandeln på Fahlcrantz & C:os förlag:

Spörsmål

af

EMIL SVENSÉN.

1. **Qvinnofrågan.**

Pris: 2 kr. 25 öre.

Innehåll: 1. *Qvinnans underordnade ställning.* — 2. *Etnografisk öfversigt.* — 3. *Försök till botemedel.* — 4. *Höjande af qvinnans äktenskapsålder.* — 5. *Sociala följder.* — 6. *Följder i sedligt afseende.* — 7. *Fysiska följder.* — 8. *Allmänt mänskliga följder.* — *Återblick och slutord.*

Den ännu unge författaren, hvars rikedom på själfständiga, ej sällan genialiska tankar i förening med en mindre vanlig framställningskonst redan fäst en allmän uppmärksamhet vid hans namn, har i detta arbete utförligare utvecklat det ämne, han fört behandlat i uppseendeväckande föredrag i Upsala och Stockholm. Efter allt polemiserande och alla mer eller mindre ensidiga inlägg i qvinnofrågan skall helt visst Emil Svenséns lugna, hofsamma och tankedigra arbete göra sig gällande och — gifva åtskilligt att tänka på. [567]

Gust. G. Folckers
Skönfärgeri

och

Konsttvättning

N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.

Butiker: Regeringsgatan n:r 9 (postadr.),
Nybrogatan n:r 28 B,
Drottninggatan n:r 81 C.

Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15. [315]

Husqvarna Stålsymaskiner,

vida öfverträffande allt hvad utländska symaskiner heter, så väl i afseende på det material, hvaraf Husqvarna-maskinerna äro tillverkade, som ock beträffande deras arbete och justering.

Stickmaskiner

samt *Symaskin-* och *Stickmaskintillbehör* hos

Carl A. Hanner,

[136]

N:r 10 Gustaf Adolfs torg N:r 10.

Sturegatan n:r 8. Telefon: 84 30.
Laavey & Co., Cadiz. Äkta Spanska Viner i Stockholm.
Forsenska Terrassen. Telefon: 54 50.
Kungsgatan n:r 7. Telefon: 57 70.